

Eduskunnan lakivaliokunta

Maahanmuuttoviraston lausunto eduskunnan lakivaliokunnalle HE 132/2021 vp

Lausuntopyyntö

Eduskunnan lakivaliokunta pyytää Maahanmuuttovirastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle vanhemmuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Maahanmuuttovirasto kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa.

Maahanmuuttoviraston lausunto

Maahanmuuttoviraston aiemmin lausunnossaan ehdottamaa sääntelyn täydentämistä siten, että synnyttäneen äidin äitiys voitaisiin tarvittaessa selvittää, ei toteuteta tämän muutoksen yhteydessä, sillä esityksen sivulla 39 katsotaan ehdotetut muutokset liian laajoiksi arvioitaviksi ja toteutettaviksi tämän esityksen yhteydessä. Esityksessä kuitenkin todetaan, että synnyttäneen äidin äitiyden selvittämistä tullaan tarkastelemaan erikseen. Maahanmuuttovirasto seuraa mielenkiinnolla aiheen myöhempää tarkastelua.

Kansalaisuuslain muutosta koskevassa nyt lausuntokierroksella olevassa hallituksen esityksessä on todettu, että ehdotus vanhemmuuslaiksi vaikuttaisi myös kansalaisuuslaissa oleviin viittauksiin äitiyslakiin.

Voidaan todeta, että kansalaisuuslain muutoshankkeessa on esitetty kumottavaksi kansalaisuuslain 9 § 3 mom. ja 26 §, eli ne säännökset, joita vanhemmuuslain uudistusten yhteydessä tulisi muuttaa. Sen sijaan isyyden tai äitiyden kumoamisen vaikutusta käsittelevään kansalaisuuslain 32 §:ään ei tulisi muutoksia kansalaisuuslainmuutoshankkeessa. Kansalaisuuslain 32 §:n osalta vanhemmuuslakihankkeen yhteydessä muutos olisi lähinnä se, että lakiviittausta päivitetään vanhasta äitiyslaki-viittauksesta uuteen muotoon vanhemmuuslaki. Edelleen kansalaisuuslakihankkeen yhteydessä luonnosteltu muutos valtioneuvoston asetukseen kansalaisuudesta 1 § 1 mom. 4 kohta sisältäisi yhä viittauksen äitiyslakiin.

Vanhemmuuslaki olisi tulossa voimaan 1.1.2023. Samoin kansalaisuuslain muuttamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Näin lainmuutokset olisivat ainakin tässä vaiheessa nyt luonnosteltujen esitysten pohjalta lakiteknisesti ristiriitaiset.

Ylijohtaja

Jari Kähkönen

Erityisasiantuntija

Hannu-Pekka Peura

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Maahanmuuttovirasto 14.10.2021 klo 13:57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi
todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi Maahanmuuttovirastossa:

- lupa- ja kansalaisuusyksikön johtaja
- oikeus- ja maatietoyksikön johtaja
- kansalaisuusvastuualueen johtaja
- oikeuspäälliköt ja johtava asiantuntija

Maahanmuuttoviraston lausunto eduskunnan lakivaliokunnalle LA 13/2020 vp

Lausuntopyyntö

Eduskunnan lakivaliokunta pyytää Maahanmuuttovirastoa täydentämään kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle vanhemmuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 132/2021 vp) myös isyyslain 44 §:n kumoamista koskevan lakialoitteen LA 13/2020 vp osalta. Maahanmuuttovirasto kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta täydentää lausuntonsa asiassa.

Maahanmuuttoviraston täydentävä lausunto

Kansalaisuuslain (359/2003) isyyden tai äitiyden kumoamisen vaikutusta koskevan 32 §:n mukaisesti:

"Jos aviomiehen isyys on kumottu tai isyyden kumoamiseen johtanut kanne on nostettu ennen kuin lapsi on täyttänyt viisi vuotta, taikka jos vahvistettu isyys tai äitiyslain 3 §:n 1 momentin nojalla vahvistettu äitiys on kumottu tai isyyden tai äitiyden kumoamiseen johtanut kanne on nostettu viiden vuoden kuluessa isyyden tai äitiyden vahvistamisesta, voidaan päättää, että lapsi menettää isän tai äidin kansalaisuuden perusteella saadun Suomen kansalaisuuden. Päätös tästä tehdään lapsen tilanteen kokonaisvaltaisen tarkastelun perusteella. Arvioinnissa on otettava huomioon etenkin lapsen ikä ja siteet Suomeen."

Kansalaisuuslain 32 §:n mukainen kansalaisuuden menettäminen kumoamiskanteen myötä vaatii oman harkinnanvaraisen päätöksensä. Tätä menettämispäätöstä ei ole mahdollista tehdä, jos lapsi on jo täyttänyt viisi vuotta. Lapsen kansalaisuuden menettämisen harkinnassa näkökulma on henkilössä itsessään ja siinä, mikä vaikutus menettämisellä olisi lapseen.

Kansalaisuuslain 32 §:n osalta ei olisi merkitystä, vaikka isyyden kumoamiseen tähtäävän kanteen nostamista koskevat (nykyisen isyyslain 44 §:n) kahden vuoden määräajat poistuisivat kokonaan lakialoitteen mukaisesti. Vaikka muut isyyteen tai äitiyteen liittyvät velvollisuudet voitaisiin katkaista myöhemminkin, niin lapselle periytymisperiaatteen mukaisesti saatu Suomen kansalaisuus pysyisi. Kansalaisuuteen liittyy oikeuksia ja velvollisuuksia, mutta ne koskettavat kansalaista itseään ja eivät velvoita samalla tavalla muita henkilöitä, kuten lakialoitteessa esitetyt elatusvelvoite ja perintöoikeus.

Digitaalinen allekirjoittaja:
Kähkönen Jari 91238175X
Päiväys: 2021.10.18
16:07:13 +03'00'

Ylijohtaja

Jari Kähkönen

Erityisasiantuntija

Hannu-Pekka Peura